

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 177/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kevään 2020 ylioppilaiden ja muiden opiskelijoiden jatko-opintoihin hakeutumisesta, niihin liittyvien pääsykokeiden mahdollisesta peruuntumisesta ja valmennuskurssien tilanteesta, sekä uusintakirjoitusten sujuvuudesta ja maksuttomuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Arja Juvosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 177/2020 vp:

Miten hallitus järjestää kevään 2020 ylioppilaiden ja muiden opiskelijoiden pääsykokeet jatko-opintoihin,

miten ja milloin hallitus ohjeistaa valmennuskurssien järjestäjiä ja niiltä jo paikkansa osataneita opiskelijoita, mikäli pääsykokeita ei järjestetä ja hakeminen tapahtuu suoraan todistusarvosanoilla,

mikäli pääsykokeita ei järjestetä, onko opiskelijalla oikeus saada rahansa takaisin valmennuskurssista ja

aikooko hallitus mahdollistaa sujuvat ja maksuttomat uusintakirjoitukset opiskelijoille?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Korkeakoulujen opiskelijavalintojen toteuttaminen koskettaa noin 150 000 korkeakouluihin hakeutuvaa ja opiskelijavalinnat pyritään toteuttamaan kaikin tilanteen mahdollistamin keinoin. Korkeakoulut seuraavat epidemiatilanteen vaikutusta opiskelijavalintojen toteuttamiseen tiiviissä yhteistyössä Opetushallituksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Suomalaisten terveys ja turvallisuus ovat aina etusijalla.

Korkeakoulujen opiskelijavalintojen toteuttamisesta säädetään yliopistolaissa ja ammatti-korkeakoululaissa sekä korkeakoulujen yhteishausta annetussa valtioneuvoston asetuksessa. Säännösten mukaan Opetushallitus vastaa yhteishaun toteuttamisesta ja opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa Opetushallituksen ja korkeakoulujen valmisteleman yhteishaun aikataulun. Valintaperusteista, esimerkiksi todistusten pisteyttämisestä ja valintakokeiden järjestämisestä päättävät korkeakoulut. Valintakokeeseen perustuva valinta on korkeakoulujen itse päättämä ja suunnittelema valintamenettely, jonka korkeakoulut myös itse järjestävät. Hallituksella tai opetus- ja kulttuuriministeriöllä ei ole valintakokeiden järjestämisessä toimivaltaa.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 177/2020 vp

Koronavirustilanteesta johtuen opetus- ja kulttuuriministeriö voi tarvittaessa vahvistaa korkeakoulujen yhteishaun muuttuneen aikataulun, mikäli valinnat syystä tai toisesta on tarkoituksenmukaista järjestää viivästyneessä aikataulussa. Valtioneuvosto voi lisäksi muuttaa määräaikaista korkeakoulujen yhteishausta annettua valtioneuvoston asetusta, mikäli se osoittautuu välttämättömäksi. Opetus- ja kulttuuriministeriö on varautunut näihin muutostarpeisiin.

Tähän mennessä ammattikorkeakoulut ovat kuluvan kevään osalta päättäneet perua vieraskielisen koulutuksen valintakokeet ja järjestävät valinnat muita valintamenettelyjä hyödyntäen. Pääosin ammattikorkeakoulut ja yliopistot valmistautuvat järjestämään valintakokeet touko-kesäkuussa aiemmin suunnitellussa aikataulussa. Aluehallintovirastojen oppilaitosten tilojen sulkeamista koskeneen 17.3.2020 annetun määräyksen mukaan opiskelija-valinnat voidaan toteuttaa korkeakoulujen tiloissa noudattaen asianmukaisia varotoimia. Alati muuttuvan tilanteen vaikutuksia valintakokeiden toteuttamiseen seurataan jatkuvasti. Jos valintojen järjestämiseen joudutaan tekemään muutoksia, korkeakoulut tiedottavat kaikista valintoja koskevista muutoksista heti kun niistä on päätetty. Tällaisen tiedottamisen aikataulusta on mahdotonta päättää etukäteen.

Valmennuskurssit ovat yksityistä liiketoimintaa, eivät osa koulutusjärjestelmää. Opetus- ja kulttuuriministeriö ei valvo valmennuskursseja järjestävien tahojen toimintaa eikä sillä ole toimivaltaa antaa määräyksiä tai ohjeita valmennuskurssien järjestäjille.

Toistaiseksi korkeakoulut ovat valmistautuneet järjestämään valintakokeet suunnitellussa aikataulussa. Mikäli valintakokeiden järjestäminen suunnitellussa aikataulussa syystä tai toisesta estyy, korkeakoulut päättävät valintakokeiden siirtämisestä tai valintakokeet korvaavien valintamenettelyjen käyttämisestä. Mikäli valmennuskurssilla käyminen tällaisessa tilanteessa osoittautuu hakijalle turhaksi, asia on valmennuskurssin hankkineen asiakkaan ja valmennuskurssin toteuttaneen yrityksen välinen. Opetus- ja kulttuuriministeriöllä ei ole toimivaltaa antaa yksityisiin elinkeinonharjoittajiin kohdistuvaa ohjeistusta.

Ylioppilastutkinnon osalta 24.3. pidettäväksi suunnitellun reaali-koepäivän varhaistaminen viikolla tiistaille 17.3. koski 19 788 kokeilasta ja 26.3. reaali-koepäivän varhaistaminen torstaille 19.3. koski 23 319 kokeilasta. Noin 37 prosentilla kokeilajista ei ollut kokeita peräkkäisinä päivinä tiivistämisestä huolimatta. Yksi peräkkäinen koekerta oli noin 32 prosentilla, kaksi peräkkäistä koekertaa 22 prosentilla ja kolme peräkkäistä 8 prosentilla kokeilajista. Vain yhdellä prosentilla kokeilajista oli koe jokaisena viitena koepäivänä. Kaikkia hyväksytyjä ja kompensoituja kokeita saa uusia rajattomasti.

Ylioppilastutkinnon reaaliaineiden koepäivien aikaistamisella pyrittiin varmistamaan, että kevään 2020 ylioppilastutkinnot saadaan suoritettua onnistuneesti kokeilajien turvallisuudesta huolehtien. Reaalikokeiden aikaistaminen lyhensi kokeisiin valmistautumisaikaa. Kuitenkin kokeisiin tarvittava osaaminen karttuu pidemmän ajan kuluessa lukio-opintojen aikana ja erityisesti aineistojen analysointi ja arviointi vaativat pitkäaikaista ajattelun taitojen kehittämistä.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 177/2020 vp

Mikäli kevään kokeet olisi jouduttu keskeyttämään kokonaan, merkittävä osa ylioppilasikäluokasta olisi jäänyt ilman kelpoisuutta hakea erityisesti yliopistoon. Tutkinnon keskeyttämisellä olisi ollut merkittävä vaikutus koko yhteiskunnan toiminnalle jatkossa. Menettelyn johdosta korkeakoulut saavat käyttöönsä ylioppilaskokeiden tulokset todistusvalintoja varten.

Ylioppilastutkintolautakunta tiedotti avoimesti menettelytavoista uudessa tilanteessa. Mikäli kokelas on kokenut kuormansa kasvavan liian suureksi koepäivien siirron takia, hän on voinut hakea ilmoittautumisen mitätöintiä yhteen tai useampaan kokeeseen. Mitätöinti-hakemuksen on voinut tehdä oman lukion kautta tutkintopäivän jälkeen. Jos kokelas ei ole päässyt reaalikokeeseen paikalle, hän on voinut uusia hylätyn kokeen, jos hänellä on hylätyn kokeen uusimiskertoja jäljellä. Kokelas voi myös tässä tilanteessa hakea ilmoittautumisen mitätöintiä tai ilmoittautumistietojen muutosta

Suhteellinen arvostelu saattaa eri tutkintokerrat keskenään vertailukelpoiseksi keskenään ja näin tasaa kevään aikataulun mahdollisen tiivistämisen vaikutuksia. Tutkinnon kokeiden pisterajojen määrittämisessä käytetään suhteelliseen arvosanojen määrittämiseen perustuvaa SYK-menetelmää. Oma osaaminen on ollut perusteltua käydä näyttämässä kokeessa, jos se on ollut mahdollista. Mikäli kokelas kokee, että tulos ei vastaa tavoitteita, hänen on mahdollista uusia kokeita. Hallitus harkitsee kevään kirjoittajien koekohtaisten maksujen kompensoimista syksyn 2020 kokeissa.

Helsingissä 8.4.2020

Tiede- ja kulttuuriministeri Hanna Kosonen